

Erik Høegh-Andersens prædiken 6. søndag efter påske

Taler

Erik Høegh-Andersen
Sognepræst

Dato

29. maj 2022

Sted

Trinitatis Kirke

Omstændigheder

Prædikentekster

Paulus' Brev til Romerne kapitel 8, vers 31b-39
Johannesevangeliet kapitel 17, vers 20-26

Salmer

Nu blomstertiden kommer
Nu bede vi den Helligånd

–

Kærligheds og sandheds Ånd
I, Herrens udvalgte, som hellighed øve, vers 5
Drag ind ad disse porte

1

At være ét – Gud i os og dig i mig.

Om altings forbundethed og fællesskabet som samarbejdende diversitet.

5 ”Jeg beder for dem, som tror på mig, at de alle må være ét, ligesom du, fader, i mig og jeg i dig, at de også må være i os”.

10 Man kan sige at det er den kristne tros mysterium som evangelisten Johannes her indkredser – i formuleringer som jo befinder sig et sted imellem poesi og filosofi.

15 For nogle vil det måske forekomme at være et mysterium, som er så særligt og indforstået, esoterisk, at de allerede har besluttet sig for at stå af. Ud fra den betragtning at det må da kunne formuleres enklere hvad det vil sige at tro på Jesus og tro på Gud.

Mens andre netop vil være tiltrukket af det poetiske anslag og tænke at her nærmer vi os virkelig den gåde eller det mysterium som Guds tilstedeværelse i os og i hele universet er.

20

Jeg hører selv til de fascinerede og vil mene at denne tanke om at vi er ét og lever

i hinanden udspiller sig på så mange niveauer vi endnu ikke har forstået rækkevidden og dybden af.

25

Således har jeg lige læst en ny, meget interessant bog om mikrobiologi – ”Se det usynlige i øjnene” hedder den – som viser sig netop at handle om det. Om altings forbundethed, om at vi mennesker og alt levende indgår i planetens stofskifte og kredsløb af liv, ja om at vi igennem udveksling af utallige mikroorganismer lever og er til stede i hinanden.

30

Det er selvfølgelig ikke noget vi med vores blotte øje kan se. Eftersom der i en teskefuld muldjord er lige så mange mikroorganismer som der er mennesker på jorden. Organismer som vi slet ikke kan leve foruden. Ligesom vi heller ikke kan overleve uden alle de mikrober som er oplagret i skyernes dråber og regn.

35

Ja vi er ikke bare dem vi er, gennem de anlæg vi har arvet fra vores forældre og forfædre. Der sker også en betydelig overførsel af arvemateriale fra mennesker vi møder og er samtidige med, men ikke i familie med. 40% af vores arvemasse er således overført horisontalt, gennem bakterier fra menneske til menneske, og ikke vertikalt fra forældre til børn.

40

Så livstræet som vi oftest tegner som et træ der står helt for sig selv og strækker sig op i det uendelige, sådan at vi ser hvordan generationerne følger hinanden, dette livstræ skal vi måske snarere se for os som et buskads hvor buske og træer fletter sig ind i hinanden.

45

Vi er altså ikke bare os selv eller dem vi er blevet til igennem vores slægt og opdragelse. Vi er alle af samme stof. Og vi udveksler uden at vi ved det, personlighed og fysik. Vi lever i hinanden.

50

Samtidig med at vi naturligvis er forskellige hver især.

Det er da fascinerende. Et mysterium om man vil. Og ind i alt dette må vi altså som troende indtænke eksistensens allerdybeste mysterium, Guds tilstedeværelse og nærvær i alt - sådan som Johannes gør det inden for det menneskelige felt. Hvor Gud er i alt, og vi er i Gud som lader sin kærlighed i Sønnen strømme ud i kosmos og helt ind i det allerfineste væv som vi ikke kan se. Gud som har skabt os, skabt alt liv til at leve, ikke som adskilte entiteter, men i en altomfattende sammenhæng, givende og modtagende, som en del af klodens stofskifte, det

60

uendeligt strømmende liv.

Jamen er vi så ikke bare i sig selv betydningsløse brikker i det store økosystem?
65 Betyder det noget hvem vi er, vores personlighed, vilje, individualitet? Ja det gør det bestemt. Og det interessante er at det gælder både i den religiøse sfære og på det samfundsmæssige plan og helt nede i de usynlige mikrobers univers.

Mikrober organiserer sig nemlig i biomer. Et biom er i sig selv et lille økosystem
70 hvor en mangfoldighed af organismer hver især udfylder en bestemt rolle. Sådan at nogle organismer håndterer kredsløb af kulstof, andre kvælstof og atter andre fosfor og vandmolekyler. Og pointen er altså at et biom på den måde bliver meget stærkere og mere livskraftigt end summen af sine dele. Den samarbejdende diversitet er garanten for en stærk organisation.

75 Men det samme udspiller sig faktisk på et højere niveau hvis vi ser på den menneskelige krop med dens mange forskellige lemmer og organer og på det menneskelige fællesskab, det gode samarbejdende samfund.

80 Johannes har færtten af det når han med poetisk dybde taler om vi alle er ét. Men det er apostlen Paulus som i flere af sine breve udfolder og tematiserer denne tankegang.

Han ser på det kristne fællesskab netop som en organisme, en krop.

85 Udgangspunktet hos Paulus er at vi er forskellige – ikke bare er nogle jøder, andre grækere, og nogle kan betragte sig som frie mennesker, mens andre er trælle, der er også stor forskel på hvad vi hver især i vores liv med andre kan bidrage med og forma. En kan tale sagligt og vidende, en anden med dybde og
90 visdom; en har helbredende evner, en anden kan udrette store ting, sætte noget i værk; en kan profetere, og en anden er i stand til at tyde det dunkelt sagte. Sådan er der mange slags nådegaver, siger Paulus, men ånden er den samme. Gud udfolder sig overalt og i alle; han er en og den samme selv om det sker på mange forskellige måder. Eller som hos Johannes: Gud er i os og vi er i Gud.

95 Og så er det Paulus bruger den menneskelige krop som et billede på hvad han mener.

For ligesom enhver af de mange forskellige legemsdele hører med til kroppen for

at den kan fungere, ligesådan er det med det sande, kristne fællesskab, siger han. Ingen kan undværes, og ingen kan føre sig selv frem på bekostning af alle de andre.

105 "Hvad nu"; siger han, "hvis øret skulle finde på at sige; Jeg er ikke et øje, jeg har ikke noget til fælles med det", ja så kan det ikke af den grund slippe for at høre med til kroppen. Hvis kroppen kun bestod af øjne, så kunne vi jo ikke høre, og hvis det hele var hørelse, kunne vi hverken lugte eller smage. Gud har netop samlet alle disse forskellige dele, hver eneste af dem, til at udgøre
110 menneskekroppen, sådan som han ville have den". "Ja det er endda sådan", siger han, "at de dele af vores legeme, som vi synes er de mest sårbare og de mindst ansete, de er i virkeligheden de mest uundværlige" Nyrerne f.eks., eller milten, tænker vi ikke så meget over, men vi kan ikke leve uden alle de indre organer vi har.

115
Sådan er der vel altid mennesker som vi ikke lægger så meget mærke til, og som måske heller ikke selv synes de er så vigtige. Men netop de mennesker er afgørende for det levende fællesskab Gud vil bygge op igennem os – viser Paulus med sit kropsbillede. Sådan er vi alle lemmer på Kristi krop.

120
Det er altså et på een gang enkelt og meget dybsindigt billede af vores liv. Kristi kærlighed - det er kraften som forbinder os, det er åndedraget som giver os liv, mens vi, hver enkelt af os har en plads i den store sammenhæng, i den levende organisme som et fællesskab er. Og ingen af os kan undværes, vi er en del af
125 Guds krop, netop som dem vi er. Der er brug for os med de særlige evner, med den fantasi, med de tanker vi har. Og der er brug for os i de helt nære relationer, nede i vævet, ligesom det er nødvendigt at nogle med større gebærder sætter deres liv ind på at skabe forbedringer i mere omfattende samfundsmæssige og kulturelle sammenhænge.

130
Men ikke nok med det. Paulus har mere at sige. For det afgørende er ikke kun at vi anerkender hinandens betydning og rolle. Det afgørende er at vi også vedkender os hinanden og står inde for hinanden og mærker den andens lykke eller smerte som var det min. Også her er vi forbundet som lemmer på kroppen.
135 "Hvis det gør ondt i en del af kroppen, så mærker og påvirker det hele kroppen," siger Paulus, "og hvis en legemsdel fryder sig, så forplanter det sig som velvære til resten af kroppen".

140 Det er det gode fællesskab hvor vi alle er ét i Kristus – der er der også en følende
forbundethed - sådan at vi både lider og glæder os med hinanden.

Gælder det også i sidste ende hele skabningen, også mikroberne? Måske. Paulus
taler i hvert fald i Romerbrevet om skabningens suk – hos mennesker og dyr, i
145 alt hvad der er til, er der en smerte i det forgængelige liv vi er fælles om.

Altså: Vi er ét, og som Gud er i os, er vi i Gud - og intet kan skille os fra hans
kærlighed i Jesus Kristus. Det er det altafgørende som både evangelisten
Johannes og apostlen Paulus har på hjerte. Kristus som nu skjuler sig i Gud,
150 beder for os alle. Han beder om at vi, så forskellige vi er, må være ét, opfyldt af
Faderens kærlighed og sandhedens ånd. Han beder i en forvisning om at hans og
Faderens kærlighed altid vil kunne nå os. Også selv om vi er hensat i nød eller
angst, og oplever forfølgelse og sult. Ja også selv om vi hovmodigt skiller os ud,
og ikke vil indgå i den samarbejdende kærlighed som Paulus taler om, og vi
155 dermed påkalder os fordømmelse, også da vil kærligheden kunne overvinde den
barriere vi stiller foran os selv.

Eller med Paulus' dictum og bekendelse i læsningen fra Romerbrevet: ”Jeg er vis
på at hverken død eller liv eller engle eller magter eller noget nuværende eller
160 noget tilkommende eller kræfter eller noget i det høje eller noget i det dybe eller
nogen anden skabning kan skille os fra Guds kærlighed i Kristus.”

Og dvs. Kristus er i os hvad enten vi mærker og tror det eller ej. At være ét, at
være en lille del af helheden hvor kærligheden forbinder og gennemstrømmer
165 alt, hvor Kristus er i os, og vi er i hinanden, er altså ikke bare en særoplevelse som
kan forundes de fromme og få, det er ifølge Paulus en metafysisk realitet som
omfatter os alle, ja alt hvad der er til.

Det er et mysterium, naturligvis. Et mysterium som udspiller sig på så mange
170 niveauer af vores af liv. Et mysterium vi inviteres ind i. Og måske får vi med
tiden troens øjne til at se ind i det usynlige, se Guds kærlighed som er virksom i
det skjulte og strømmer igennem alt. Amen.

Kilde
175 Manuskript taget fra www.trinitatiskirke.dk med tilladelse fra udgiver

Kildetype
Dokumentation på online medie

Tags

6. søndag efter påske, Anden tekstrække, Klimaprediken, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

180

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/erik-hoegh-andersens-praediken-6-sondag-efter-paske>

185

190

195

200

205

210

215